

Kibékíthetők-e az alapjogok?

Hol tart a rendszerváltás, milyen problémákat vet fel a piacgazdaságra való áttérés, s mit várnak el a volt szocialista országok Nyugat-Európától? A választ „Az átalakulás mérlege és a német–magyar kapcsolatok néhány aspektusa” című konferencia magyar és német résztvevői keresték, illetve keresték tegnap és ma.

Eörsi István író arról tartott előadást, vajon kibékíthetők-e egymással az emberi alapjogok, s milyen feszültségek tapasztalhatók hazánkban ezzel kapcsolatban. Mint mondta, a múlt rendszerben a munkához, a lakáshoz és az ingyenes oktatáshoz való jog érvényesítése nevében korlátozták a demokratikus, politikai alapjo-

gokat, például a szólásszabadságét. Ma más a helyzet, de féltő, hogy az értelmiség számára fontos jogok érdekében a szociális biztonsághoz való jog sérül. Tudomásul kell venni azonban – mondta –, hogy ezt egy magántulajdonra épülő társadalomban nem lehet azonos mértékben biztosítani mindenkinek. **Eörsi** szerint nem is lenne célszerű tételesen, törvényben meghatározni, milyen állami ellátások tartoznak a szociális biztonsághoz, mert az infláció és a gazdaság visszaesése sokkal súlyosabb gondokat okozhat egy-egy család életében, mint ha például megszüntetik a gyest.

Gabrielle Gorzka, a Kelet-

Nyugat Tudományos Központ munkatársa szerint a volt szocialista országoknak nem szabad túlságosan koncentrálniuk az uniós csatlakozásra. Önállóságot kell tanulniuk, s nem a Nyugat segítségére várni. Hozzáfűzte, figyelembe kell venni, ott is átalakulás folyik. Az uniós tagságra aspiráló országoknak pedig jobb, ha egyrészt előbb megerősödik gazdaságuk, másrészt pedig nemcsak Európában, hanem a világ minden részén keresnek partnereket, különben Nyugat-Európa kiszolgálóivá válhatnak. Igaz, Gorzka aszszony szerint a Nyugat csak fél szívvel segítette a keleti átalakulást.

(Daróczi)